

Troels Vang Andersens translokationstale

Taler

Troels Vang Andersen
Rektor på Christianshavn
Gymnasium

Dato

27. juni 2025

Sted

Christianshavns Gymnasium,
Prinsessegade 35 1422
København K

1 Kære studenter. Tillykke med jeres studentereksamen! Hvor er det dejligt at se
jer sidde her i Ringen med huerne på – som smukke symboler på jeres 3 års
uddannelse. Oven på en måned med mange eksamener må de sidste dage have
været en forløsning: Først den sidste mundtlige eksamen, hvor I endelig fik
5 studenterhuen på. Så en fejring med familien og huefesten på CG. Dage, hvor
eksamensbekymringerne er afløst af en lethed og en ubekymrethed. En følelse
som bandet TV2 i en sang kalder ”Nærmest lykkelig”.

I dag har jeg i min tale til jer valgt at fokusere på netop lykke og trivsel set i
10 relation til den verden, vi lever i.

I den internationale World Happiness Report opføres årligt en liste over
verdens lykkeligste lande. Her har Danmark sammen med de andre nordiske
lande i årevis indtaget topplaceringerne. Forklaringen ligger bl.a. i, at de fleste af
15 os føler, at vi lever et trygt liv, hvor vi kan have tillid til hinanden, til vores
velfærdssystem og til at offentlige instanser - som fx retssystemet - handler
retfærdigt.

Alligevel har vi set en stigende tendens til mistrivsel, især blandt børn og unge,
20 både i Danmark og mange andre vestlige lande. Og vi kan se, at unge
sammenlignet med ældre danskere i stigende grad er mindre lykkelige.

Hvor lykkefølelsen, som jeg vil vende tilbage til, er noget vi kun oplever
momentvis, så er det at være i trivsel frem for i mistrivsel, heldigvis en situation
25 mange befinder sig i, gennem store dele af livet.

I februar fremlagde regeringens trivselskommission en stor rapport om trivslen
blandt børn og unge. Her defineres trivsel, som det at man overordnet set er
glad for sit liv, at man kan udvikle sig og udfolde sine evner samt indgå i og

bidrage til fællesskaber. Det understreges, at man godt kan trives, selvom man i perioder kan opleve modgang og udfordringer.

35 Kommissionen identificerer en lang række faktorer, som har betydning for unges trivsel – fx det at man har venskaber og gode relationer, og det at man indgår i fællesskaber og oplever mening med ens tilværelse.

Kommissionen identificerer også nye samfundstendenser, som kan bidrage til at forklare de stigende trivselsudfordringer blandt børn og unge. Bl.a. de unges
40 mange valgmuligheder. Både dem, de skal tage, og alle dem de potentielt også kunne have taget!

Samtidig lever unge en tilværelse i et højt tempo, som i sig selv kan skabe et følelsesmæssigt pres. Et pres, der både kan komme fra en krævende online-
45 tilstedeværelse på de sociale medier og fra et politisk pres om fremdrift og tempo, når det gælder starten på en videregående uddannelse og senere et arbejde som en ydende samfundsborger. I sådan en tilværelse kan man nemt selv sætte sig nærmest uopnåelige mål, der for nogle ender i mistrivsel.

50 Sidste år offentliggjorde Center for Gymnasieforskning en stor trivselsundersøgelse, der viste, at det heldigvis ikke står helt så galt til med unges trivsel, som man indimellem kan få fornemmelsen af i pressen. Undersøgelsen viste, at 80 % af danske gymnasieelever har en høj eller meget høj trivsel. Kun 2 % har en egentlig lav trivsel, mens de resterende 18 % har en lidt lav trivsel. Det
55 er altså vigtigt at holde fast i, at langt de fleste af jer unge i virkeligheden mestrer de udfordringer, som I møder, og trives godt!

I foråret udgav den tidligere formand for Det Ethiske Råd, Jacob Birkler, en bog med titlen ”Jagten efter lykke”. Tanken om at prøve at jage lykken i vores eget
60 liv er nærliggende her i verdens ”nærmest lykkeligste land”: Altså kunne man ikke på en eller anden måde leve livet, så det førte til lykke. Eller kunne man i det mindste ikke fastholde den lykkefølelse, som de fleste af os fra tid til anden har smagt. Så lykken kunne vare ved lidt længere?

65 Men desværre, nej. Jacob Birklers konklusion er, at en jagt og stræben efter lykke netop ikke er vejen til at finde lykke. Han sammenligner lykken med at holde på et stykke våd sæbe: hvis man vil holde fast på det, glider det let en af hænde. Og hele ideen om at fastholde lykken, når den kommer til en, virker ifølge Jacob

70 Birkler heller ikke. For i det øjeblik vi tænker på at fastholde lykkefølelsen, så skifter vores fokus fra at være i lykketilstanden til at være optaget af at fastholde tilstanden. Og mens man tænker på at fastholde lykken, glider den ifølge Birkler netop én af hænde. For man kan ikke både være i lykketilstanden og tænke på at fastholde den på én og samme tid.

75

Frem for at tænke lykke som et mål med livet, anbefaler Jacob Birkler i stedet, at vi engagerer os i at leve et kreativt og meningsfuldt liv med masser af gode relationer. Så følger lykken indimellem med.

80 Og netop nogle af disse ting, lægger to af CG's 3.g- skribenter på CG's elevblad, KANALEN, vægt på i maj-nummeret. Her sender Bjørk og Karla en hilsen til deres kammerater i 1. og 2.g med ordene (og nu citerer jeg): "Hvad skal du huske fra din tid på CG? Du skal huske den åbenhed og det fællesskab, som CG er... På udvalgene, som lærte mange at tage initiativ og ansvar... På de utallige
85 fester, hvor man mødtes på kryds og på tværs. Og så må du ikke glemme den undervisning, som jo er grunden til, at vi samles... Så husk at nyde tiden, for 3.g går hurtigt ... og det er som om, at de tre år er forsvundet mellem fingrene på os".

90 Jeg synes, citatet siger en hel del om jer CG-elever og derved om CG: For ligesom Bjørk og Karla synes jeg på talrige måder, at I har været med til at skabe stærke relationer i mange af de aktiviteter og handlinger, I har bidraget med på kryds og tværs af klasser og årgange! Aktiviteter, der har været med til at styrke fællesskabet på CG, og aktiviteter, der har givet mening ved at handle til fordel
95 for andre end jer selv!

Tag fx Operation Dagsværk, som vi på CG har støttet, i alle de 40 år OD har eksisteret i Danmark. I foråret valgte OD at fejre sit 40-års jubilæum netop her på CG sammen med jer, fordi I og tidligere generationer af CG-elever har været
100 den mest stabile og aktive danske elevgruppe i OD.

Et andet eksempel, som igen i år gjorde mig varm og stolt på jeres vegne, var musicalen, som I hvert år stort set helt selv stabler på benene. I år var I 120 elever, som deltog i forestillingen "Man(d) kan, hvad man(d) vil". Her tog I selv
105 ansvaret for manuskript, casting, instruktion, skuespil, kor, band, lyd og lys. Et kæmpe arbejde til glæde for alle på CG og noget, som I hver især har lært en masse af.

110 Et tredje eksempel er de mange udvalg, I elever deltager i, og som udvikler nye
facetter af CG og skaber sociale arrangementer i form af galla, fester og cafeer,
eller kulturelle og politiske aktiviteter som elevrådet, internationale cafeer, Røde
Kors arbejdet, musikalske arrangementer og bæredygtighedsaktiviteter.

115 I alle disse initiativer har rigtig mange af jer på forskellig vis ydet noget til
fællesskaberne på CG - og i nogle tilfælde også til verden udenfor CG. Samtidig
har I forhåbentlig også selv haft glæde og udbytte af at engagere jer i noget, som
gav mening, og som udbyggede jeres sociale relationer. Og det er lige netop det,
Jacob Birkler lægger vægt på i sin bog om lykke!

120

Tak for alt det! Det er helt definerende for det gymnasium og det fællesskab, vi
kalder CG!

Den verden, I studenter lever i, fungerer på mange måder bedre end for
125 generationer siden: Vi sultet ikke, vi overlever sygdomme, som før var
dødbringende, og vi har på mange måder fået en større frihed til at vælge vores
liv. Alligevel ser vi ud i en verden med store problemer, som alle ikke altid er
villige til at stå sammen om at løse, selvom vi godt kunne. Tænk bare på krigen
i Ukraine og Mellemøsten og på klimaproblemerne. Det er den fremtid på godt
130 og ondt, som I studenter skal blive uddannet i og måske stifte familie i – med
børn, I selv skal tage vare på.

Jeg vil i dag ønske en fremtid for jer, hvor I giver jer selv lov til at drømme og
sætte jer ambitiøse mål for, hvordan I kan være med til at skabe mening for
135 fremtiden – både jeres egen og andres!

Bandet, Aphaca, fantaserer over dette i deres sang "Et sted, hvor vi de første",
som handler om hende fra landet – "der hvor bølgerne larmer, men tit så larmer
stilheden mere" – og ham fra byen – "der, hvor tankerne kører i fart med dem,
140 der suser forbi". De mødes om fælles drømme for fremtiden – om, som de
synger, at "vokse sig større mellem himmel og jord... og lave om på de ting, som
vores forældre aldrig fik gjort". I omkvædet fortsætter Aphaca:

"Meter under solen langt over havet
145 Et sted som ingen andre har været
Meter under solen bag ved de blå bjerge

Der bygger vi på ny jord, og starter med freden”.

150 Jeg synes, at Aphaca har lavet en rigtig fin sang, som rummer alvoren og
udfordringerne, men samtidig også forelskelsen, fællesskabet og
fremtidsdrømmene om en bedre verden.

Jeg vil ønske for jer studenter, at I netop vil finde balancen mellem at skabe
155 mening i at gøre noget godt for og med fællesskabet, og samtidig leve og nyde
jeres eget liv! Finder I den balance, er jeg ret sikker på, at I både vil trives og
indimellem også opleve lykkelige stunder.

Med de ord dimitterer jeg jer fra Christianshavns Gymnasium.

160

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

165

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/troels-vang-andersens-translokationstale-2025>

170

175

180

185